

Sygn. akt I ACa 221/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Bogusław Suter
Sędziowie	:	SA Jadwiga Chojnowska SA Beata Wojtasiak (spr.)
Protokolant	:	Elżbieta Niewińska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. O.**

przeciwko (...) **S.A. w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 22 grudnia 2015 r. sygn. akt V GC 58/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.

(...)

UZASADNIENIE

Powód, A. O., wniósł, powołując się na roszczenie z umowy ubezpieczenia, o zasądzenie od pozwanej, (...) S.A. w S., kwoty 402.874 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2014 r. oraz kosztów procesu.

Pozwana domagała się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu.

Wyrokiem z 22 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 187.253,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I)

oraz umorzył postępowanie w pozostałej części (pkt II). Nadto zniósł między stronami koszty postępowania (pkt III) oraz zasądził od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 10.297 zł tytułem obciążającej ją części opłaty od pozwu i części wydatków, od uiszczenia których powód był zwolniony.

Sąd Okręgowy ustalił, że 14 maja 2014 r. strony zawarły umowę ubezpieczenia na okres od 15 czerwca 2014 r. do 14 czerwca 2015 r. Odpowiedzialnością ubezpieczyciela objęto budynek hotelu powoda m.in. w zakresie szkód spowodowanych ogniem i innymi zdarzeniami losowymi. Suma ubezpieczenia obiektu została określona na 900.000 zł (polisa k. 52 – 54). Rozmiar szkody budynku miał zostać określony, w oparciu o Katalogi Nakładów Rzeczowych i Nakładów Pracy oraz publikowanych cenników, w granicach sumy ubezpieczenia na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, według wartości kosztów odbudowy lub remontu ustalanych metodą odtworzeniową i potwierdzonych rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją poszkodowanego (§ 13 ust. 1 pkt 1 OWU w zw. z §13 ust. 4 OWU). Nadto gdyby suma ubezpieczenia przedmiotu umowy okazała się niższa od jego wartości, świadczenie podlegałoby ograniczeniu w takim stosunku, w jakim obie wymienione kwoty pozostawały wobec siebie w dniu szkody (§ 15 ust. 1 OWU).

Jak ustalił Sąd Okręgowy, w dniu 17 września 2014 r., na skutek pożaru, częściowemu zniszczeniu uległ budynek powoda (okoliczność bezsporna). Sąd ocenił, w oparciu o dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa, że wartość odtworzeniowa ubezpieczonego obiektu wyniosła 2.507.325,16 zł netto, a szkoda, która powstała na skutek zniszczenia 48,77% z 1.129,67 m² jego powierzchni użytkowej, sięgnęła kwoty 935.490,72 zł. Organ orzekający odmówił nadto wiarygodności dowodowi z dokumentu w postaci złożonej przez pozwaną wyceny, w której ubezpieczyciel, w oparciu o Biuletyn Cen (...) za II kwartał 2014 r., określił wartość odtworzeniową budynku na kwotę 5.979.918,60 zł.

Dokonując oceny prawnej powództwa Sąd Okręgowy zważył, że podstawę roszczenia powoda stanowił art. 805 k.c., który nakłada na ubezpieczyciela obowiązek zapłaty odszkodowania za szkodę wskutek przewidzianego w umowie wypadku. Należne uprawnionemu świadczenie zostało przy tym określone poprzez pomnożenie szkody (900.000 zł) przez współczynnik 0,359 stanowiący stosunek sumy ubezpieczenia (900.000 zł) do wartości odtworzeniowej obiektu (2.507.325,16 zł). Sąd zaliczył następnie, na obliczoną w powyższy sposób kwotę (323.053,43 zł), wypłacone na rzecz powoda 135.800 zł i zasądził w konsekwencji 187.253,43 zł. Umorzył nadto postępowanie w pozostałym zakresie z uwagi na cofnięcie powództwa ponad orzeczoną sumę.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożyła pozwana. Zaskarżyła go w części ponad zasądzoną kwotę 81.000 zł (pkt I) oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach sądowych i kosztach procesu (pkt III i IV). Zarzuciła Sądowi naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest:

a) **art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę oraz brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, w szczególności odnośnie opinii biegłego oraz wyceny złożonej przez pozwaną, co polegało na: określeniu wysokości odszkodowania wyłącznie na podstawie opinii biegłego z zakresu konstrukcji budowlanych obejmującej wycenę sporządzoną tą samą metodą co zastosowana przez pozwaną w toku likwidacji szkody lecz przy użyciu innego cennika (oba dopuszczalne), co wykazało rozbieżności wartości odtworzeniowej w wysokości ponad 1.000.000 zł w zależności od przyjętego cennika oraz spowodowało pominięcie wyceny sporządzonej przez pozwaną,**

b) **art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 217 § 1 i § 2 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego pomimo, że dotyczył on okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy, a nadto nie był spóźniony, bowiem został powołany bezpośrednio po wydaniu opinii przez biegłego, który na rozprawie wskazał, że nie ma**

wiedzy specjalistycznej w zakresie wyceny za pomocą podejścia kosztowego metodą odtworzenia ubezpieczonej części budynku.

Z uwagi na powyższe pozwana wniosła o:

- **rozpoznanie, w oparciu o art. 380 k.p.c., postanowienia Sądu Okręgowego w przedmiocie oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego,**
- **dopuszczenie i przeprowadzenie powyższego dowodu na okoliczność wyceny ubezpieczonej nieruchomości za pomocą podejścia kosztowego metodą kosztów odtworzenia,**
- **zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa ponad 81.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 13 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych i nieobciążanie kosztami sądowymi pozwanej, ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji,**
- **zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.**

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie wraz ze zgłoszonym w niej wnioskiem dowodowym oraz wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE:

Apelacja nie była zasadna.

Środek odwoławczy pozwanej podlegał oddaleniu, bowiem nie zdołała ona podważyć wiarygodności i mocy dowodowej opinii biegłego z zakresu budownictwa, a tym samym prawidłowości wyliczenia zasądzanego od niej odszkodowania.

Sąd Apelacyjny oparł się w sprawie na ustaleniach pierwszoinstancyjnych, gdyż poczyniono je zgodnie z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego z uwzględnieniem całego zebranego materiału dowodowego. Z tych przyczyn zostały one zaaprobowane i przyjęte na potrzeby niniejszego postępowania odwoławczego.

Jak nadto wynikało z zaprezentowanego przez strony stanowiska, także pozwana zaakceptowała większość ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, a spór zogniskował się na wysokości wartości odtworzeniowej ubezpieczonego budynku. Zgodnie z treścią OWU powinna ona odpowiadać kosztom odbudowy obiektu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów (§ 13 ust. 1 pkt 1 OWU w zw. z § 5 pkt 56 pkt a OWU). Przy jej oznaczeniu strony powinny nadto korzystać z Katalogów Nakładów Rzeczowych i Katalogów Nakładów Pracy oraz publikowanych cenników (§ 13 ust. 4 OWU).

Sąd Apelacyjny uznał, że biegły sporządził opinię z zachowaniem powyższych wymogów. Na podstawie m.in. projektu architektonicznego – budowlanego oraz budowlanego określił bowiem stan budynku istniejący przed zdarzeniem szkodowym. Porównał go następnie, w oparciu o Katalog Cen Jednostkowych Robót i Obiektów Inwestycyjnych BISTYP z IV kwartału 2014 r., z obiektem o najbardziej zbliżonych parametrach i ustalił w ten sposób wartość odtworzeniową ubezpieczonego hotelu (treść opinii k. 231 – 239). W następnej kolejności racjonalnie wyjaśnił kryteria wyboru oraz sposób wykorzystania powyższego katalogu (k. 264). W trakcie przesłuchania na rozprawie stwierdził m.in., że obiekt porównawczy, ujęty w zastosowanym przez niego opracowaniu, był bardzo podobny do budynku pozwanego pod względem: powierzchni (odpowiednio 1.129,67 m⁽⁽²⁾⁾ wobec 1.211 m⁽⁽²⁾⁾) oraz parametrów użytkowych (oba budynki były hotelami z salami konferencyjnymi). Dodał nadto, że przy wyborze odpowiedniej pozycji z katalogu kierował się pracami jakie powód wykonał w celu odbudowy spalonego hotelu.

Biegły przekonująco uzasadnił również przyczyny, dla których nie zastosował cennika użytego w toku postępowania likwidacyjnego przez pozwaną (Biuletyn Cen Obiektów Budowlanych Secocenbud; przesłuchanie biegłego na rozprawie k. 264). Wskazał, że wykonanie 1 m² obiektu, ujętego w powyższym opracowaniu, było droższe niż w przypadku dwa razy większego budynku powoda. Koszty poniesione na jego budowę (np. fundamenty o tej samej powierzchni co w obiekcie porównawczym) rozłożyły się bowiem na większy metraż. Dodał również, że pozwana przyjęła do wyceny obiekt nie będący hotelem, lecz pensjonatem, w którym nadto znajdowała się sala bankietowa, a nie konferencyjna, jak w przypadku hotelu powoda. Uznał końcowo, że w powyższym katalogu brak było obiektu budowlanego podobnego do przedmiotu ubezpieczenia, stąd cennik nie zapewniał dostatecznego wyboru w tym zakresie.

W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny nie doszukał się podstaw do uwzględnienia zarzutów skarżącej odnośnie braku wiarygodności przeprowadzonej w sprawie opinii. Jak bowiem wynikało z jej treści (oraz opinii uzupełniającej), była ona logicznie i wyczerpująco umotywowana, stanowcza oraz zgodna z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Sąd miał również na uwadze, że pozwana co do zasady akceptowała zastosowaną w niej metodologię. Jej zarzuty, które ograniczyły się w istocie do rodzaju zastosowanego w opinii cennika, zostały przy tym przekonująco odparte w przytoczonym wyżej stanowisku zajętym przez biegłego. Racjonalnie wyjaśnił on również Sądowi przyczynę powstania różnicy pomiędzy ustaloną przez niego wartością budynku a tą, która została oznaczona w wycenie skarżącej.

Z uwagi na powyższe brak też było podstaw do uwzględnienia wniosku dowodowego zgłoszonego w apelacji. W judykaturze nie jest bowiem sporne, że samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłego nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia dowodu z innej opinii (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2009 r. II UK 47/09).

Sąd Apelacyjny uznał w rezultacie, że należne powodowi świadczenie z tytułu szkody powstałej w ubezpieczonym budynku, zostało określone w odpowiedniej wysokości. Skarżone rozstrzygnięcie oparło się bowiem na zastosowaniu niespornej między stronami metodologii wynikającej z treści postanowień umowy oraz OWU. Stosowne wyliczenia zostały przy tym dokonane na podstawie kwot i wartości wynikających z: polisy (suma ubezpieczenia, k. 52), bezspornych twierdzeń powoda (kwota spełnionego świadczenia, k. 264 v) oraz prawidłowo poczynionych ustaleń w zakresie wartości odtworzeniowej budynku i wysokości szkody. Z tych względów brak było przyczyn, by powielać, zaprezentowane już w niniejszym uzasadnieniu prawidłowe wywody Sądu I instancji co do podstawy i sposobu określenia zasądzonej kwoty.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt I sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

Pozwana, która w całości przegrała postępowanie odwoławcze, została obciążona kosztami procesu stosownie do jego wyniku (art. 98 § 1 k.p.c.). Ich wysokość Sąd ustalił w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt II sentencji w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c.

(...)